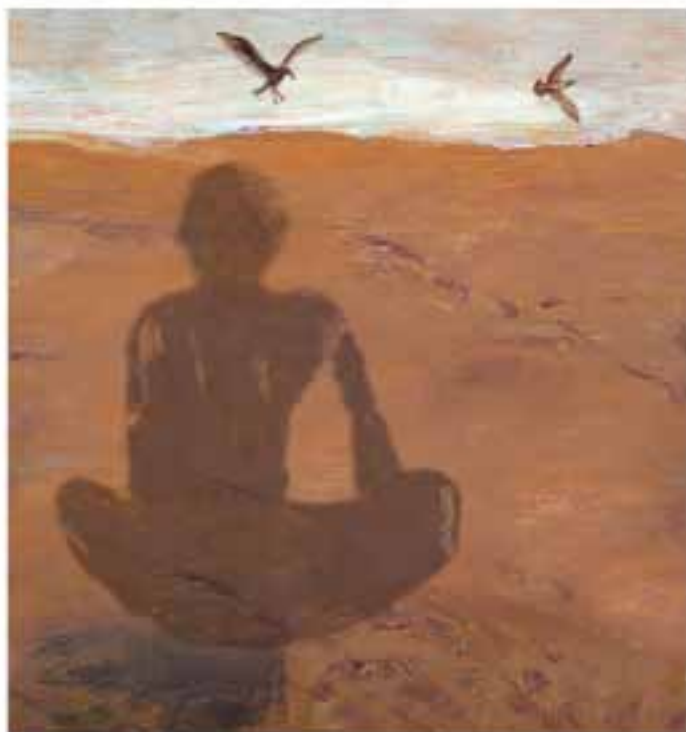


YİĞİT BENER

HEYULANIN  
DÖNÜŞÜ



ROMAN

♥  
CAN



YİĞİT BENER  
HEYULANIN  
DÖNÜŞÜ

© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2011

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım ([www.lom.com.tr](http://www.lom.com.tr))

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3

Güven İş Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-1364-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

[www.canyayinlari.com](http://www.canyayinlari.com)

[yayinevi@canyayinlari.com](mailto:yayinevi@canyayinlari.com)

Sertifika No: 10758

YİĞİT BENER  
HEYULANIN  
DÖNÜŞÜ

ROMAN

2012 ORHAN KEMAL ROMAN ARMAĞANI

♥can

Yiğit Bener'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

*Eksik Taşlar*, 2012

*Kırılma Noktası*, 2012

*Öteki Kâbuslar*, 2012

*Kusursuz Gezinti*, 2014

YİĞİT BENER, 1958'de doğdu. Gençlik yıllarını Ankara, Paris ve Brüksel'de geçirdi. 1990'dan beri İstanbul'da yaşıyor. İlk romanı *Eksik Taşlar* 2001'de yayımlandı. *Kırılma Noktası* 2004'te, *Özgür Rosto* 2007'de, öykü kitabı *Öteki Kâbuslar* ise 2010'da basıldı ve 2011'de Fransızcaya çevrildi. 2011'de basılan *Heyulanın Dönüşü* ile 2012 Orhan Kemal Roman Armağanı'nı kazandı. Louis-Ferdinand Céline'in *Gecenin Sonuna Yolculuk* adlı yapıtının çevirisiyle 2002 Dünya Kitap Yılın Çeviri Ödülünü kazandı. 2003-2009 yıllarında yayımlanan *İktidarsız* adlı sanal edebiyat dergisinin kurucularından ve yazarlarındandı. Burada yayımlanan yazılarından bir seçkiyi *Kusursuz Gezinti* adıyla kitaplaştırmıştır.





Yolculuk arkadaşım Funda'ya



## Önsöz

Ben de o geri gelenlerden, yani heyulalardan biriyim.

Pişman olup, “Öbür dünyadan dönmese miydim?” demedim hiç. Diyebilirdim oysa. Dedirtebilirlerdi. Dedirtmeye çalışan oldu... Hâlâ da var. Ama bu sefer inat edip toprağa tutundum. Yol yorgunluğu bahanesiyle kök salmaya çalıştım.

Gerçi, ne fark eder: Bir kere heyula olunduktan sonra... Ha orası, ha burası.

Öbür dünyaya nasıl gittiğimi sormayın. Ben de anlamadım. Bir anda her şey altüst oldu, yaşam kaydı... Hep öyle olmaz mı zaten? Uzun hikâye... Karmaşık... Sıkıntılı... Anımsamak istediğimi sanmıyorum. En azından şimdilik. Hem, çok zaman geçti üstünden. Anlatasım yok.

Belki başka bir zaman...

Sizlere öbür dünyadan dönüş öykümü bile anlatmalı mıyım, ille anlatacaksam nasıl bir yol izlemeliyim, hatta anlaşılır kılarak anlatmayı becerebilir miyim, bundan da emin değilim. Gerekli olabilecek ek ya da ön bilgilere parantez açarken gereksiz ayrıntılara boğmak da var, anlatıyı yalınlaştırmaya çalışırken yalınkatlık tuzağına düşmek de...

Heyula olmayanlar, yani öteki tarafa hiç geçmemiş olanlar, sınırı asla aşmayanlar, bu yolun yolcusu olmayanlar, bildik kalıpları zorlayan bu anlatıyı izlemekte güçlük çekebilir. Çünkü için püf noktası, yaşananlar değil, yaşanamayanlardadır.

Heyula yaşantısını farklı kılan, başından geçen olaylar değil, bunları yaşayış biçimidir. Hissedişindeki aykırılıktır. Duygulanımdaki ya da bakış açısındaki belli belirsiz sapma. Kavramları kavrayıştaki hafif bir eksen kayması. Bir nüans...

Üstelik bunları dillendirmenin türlü sakıncaları olabilir. Herkes her şeyi bilmek, anlamak istemez. Bilinenin ötesini sorgulamak yorar. Heyulalar olmadan hayat yeterince zor ve karmaşıkken, bir de işin içine bizler karışınca... Ortalığı karıştırınca...

Kendimizi heyula istilasına uğrayanların yerine koyalım: Tıpkı o filmdeki gibi, bütün gidenler ansızın geri gelseler, yoklukları temelinde başkalaşan yaşamları bir anda altüst etseler, başımızı alabilir miydik?

Düşünsenize, bunadığına hükmederek bir huzurevine yolladığınız anneniz, mucizevi yeni ilaçlarla belleğine kavuşup eve dönse, yokluğunu fırsat bilip hemen attığınız o döküntü koltuğunun hesabını sorsa, ne yapardınız?

Ya da yıllar önce yitirdiğiniz amcanızla babanız, günün birinde tabutlarından dipdiri çıkıp dikiliverseler karşınıza, *"Haydi evlat, gel bir tek atalım, bir yandan da bizi anmak için yazdığın o tuhaf metinleri gözden geçirelim,"* deseler, neler hissedeceğiniz hiç düşündünüz mü?

Olmaz olmaz demeyin...

Tutun ki, geçirdiği o kazadan beri komadan çıkamayan karınızı uzun yıllar önce gözyaşları içinde yatırdığınız hastanenin başhekimi, sabahlardan bir sabah evinizi arayıp, umudunuza çoktan kestiğiniz sevgili eşinizin hiç beklenmedik bir anda uyanıverdiğini ve adınızı sayıklamaya başladığını müjdeledi... Bebeğinizi pırpırlayarak sizi izlemekte olan yeni hayat arkadaşınıza bunu nasıl açıklardınız?

Peki ya ömrünün geri kalanını bir akıl hastanesinin kapalı koğuşunda geçireceğini düşündüğünüz kız kardeşiniz, sağlık bakanlığının yeni politikaları gereği salıverildikten sonra eve dönüp, mutfaktan kaptığı bıçakla bir gece kapınıza dayanırsa, nasıl tepki verirdiniz?

Ya da müebbet hapis cezasına çarptırılmış eylemci oğlunuz, yıllardır çürümekte olduğu ülkenin öbür ucundaki hücre-sinden hesapta olmayan bir ayla çıkıp kapınızı çaliverse, ifadesini yitirmiş bir yüzle sessizce içeri süzülüp en köşedeki sandalyeye tünese?

Hatta on yıldır görmediğiniz, yüzünün şeklini unutmaya yüz tuttuğunuz ağabeyiniz, gelinliğinizle nikâh memurunun karşısına çıkmaya hazırlandığınız sırada kaçak pasaportla sürgünden dönse, hazır o gitmişken el koyduğunuz uzunçalarını geri istemeye kalksa...

Kolay değildir bu işler.. Öteki dünyalardan dönenlerle, heyulalarla baş etmek her babayığidin harcı değildir..



## Birinci parantez

Gidenlerin çoğu asla dönmez.

Öbür dünyaya gidenler, onları düşünenler, anımsayanlar, özleyenler ya da ananlar olduğu sürece dolaylı olarak bir süreliğine var olmaya devam etseler de, unutuldukları andan itibaren tamamen yok olurlar.

Hepimizi bekleyen kaçınılmaz son bellidir: Herkes, eninde sonunda unutulmaya mahkûmdur; ille hatırlanmak için utanç verici işlere kalkışanlar bile...

İz bırakmadan kaybolduğu sanılırken, bazen yüzyıllar sonra birden önemsenmeye başlayanlar da yok değildir. Bu umut, sağlıklarında bekledikleri üne kavuşamayanların dört elle sarıldıkları ucuz bir tesellidir...

Bir de öbür dünyadan geri gelip bir süre heyula olarak yeniden var olma şansını yakalayanlar vardır.

Bu fırsatın kimlere, neye göre verildiğinin liyakatle pek alakası yoktur. Nice ciğeri peş para etmez kolaylıkla dönerken, nice nitelikli insan vardır, yok olup gitmiştir.

Geri gelenlerin bir kısmı da yeni yaşama ayak uyduramayıp kısa sürede tekrar öteki dünyaya kaçarlar. Sıra dışı olduğu kadar sancılı bir varoluştur bu. Bilinmezlerle örülü.

“Oradan” geri gelmenin, yani heyula olmanın ne olduğunu, benzer bir deney yaşamamış olanların kavraması kolay değildir. Ne de olsa, yeniden doğmaya benzer bir oluştan söz

ediyoruz: inananın inancına, inanmayanın usuna aykırı...

Heyulalığı dile getirmek, heyula olarak yaşamaktan zor bir uğraş! Yine de çoğu heyula, taşlanmayı ya da tiye alınarak taş kesilmeyi göze alır ve dölyolundan son yolculuğa giden süreci anlatmayı bir kez olsun dener...

Tuhaf bir takıntıdır bu. Ola ki bir hastalık. Belki bir tutku...

Tekin değildir heyulalar...



I  
Yol



*Karanlık. Havasız. Sıcak: Buram buram terliyorum. Oynak zemin, kauçuğu andıran esnek, tuhaf bir malzemeyle kaplı. Duvarlar yapış yapış. Tanımlayamadığım, dar, biçimsiz bir mekân: Bir tür sarnıç ya da mancana içinde hapsolmuşüm sanki. Belki küçük bir konteyner... Ya da bir geminin ambarı...*

*Ağır bir koku hâkim: bayat balık... Yanık et, kan? Ola ki iyot ve çürük yosun... Ya da ekşimiş bir parfüm? Hatta ter olabilir...*

*Boğucu, kesif bir buhar solumaktayım: Adeta Fin hamamı! Bir yandan da içim titriyor. Ağzım pash, midem buruluyor. Hızlanan kalp atışlarımı hissediyorum. Hastalıklı... Karışık uyarılar beni karmaşık, iç karartıcı duygulara sürüklüyor. Meymenetsiz bir heyecan: iyi hazırlanılmayan bir sınav öncesi gibi...*

*Sonra, bir anda yatışıyorum. Duyularım sanki köreliveriyor. Uzunca bir süre hareketsiz kalıyorum. Loş bir odada havada asılı kalmış ya da içi su dolu bir tabutta sırtüstü yüzüncesine... Ne bir ses ne bir nefes: Çıt yok. Hiçlik duygusu... Boşluk...*

*Daralıyorum.*

*Derken, içinde bulunduğüm mekân sarsılmaya, dahası adamakıllı sallanmaya başlıyor... Zemin gevşekliğini yi-*

tirip kaskatı kesiliveriyor: Sanki dipten dürtükleyen sert bir nesnenin baskısıyla dalgalanıyor. Sağa sola savruluyorum. Kakılmışçasına... İçim dışımda... Göğsümü sıkıştıran bir basınç hissi: Asansörde gibiyim, ancak iniyor muyum, çıkıyor muyum, belli değil. Başım dönüyor. Tüm dengemi, yön hissimi yitiriyorum... Bir girdaba kapılmış gibiyim... Kapkaranlık bir tünelde döne döne sürükleniyorum.

Bir anda sanki altımda bir kapak açılıyor, boşluğa düşüyor gibiyim. Daha ne olduğunu anlayamadan sert bir zemine çakılıyorum.

Dışarıda kupkuru bir hava. Genzim yanıyor. Yadırgatıcı bir boşluk hissi. Çiğ ışık gözlerimi kamaştırıyor. Ortalık hâlâ sessiz. "Sağır mı oldum yoksa?" derken kulaklarım açılıveriyor. Tanımlayamadığım seslerden oluşan bir velvele: anlamsız, anlaşılmaz gacırtılar... Bağırış çağırış... Motor gırgır... Kornalar... Türlü çingirtılar, tıngırtılar... Annesini çağıran yavru martının cırtlak gıklamasını andıran gıcirtılar...

Bir güvertedeyim sanırım. Küçük bir tekne sanki. Tanımadığım insanlar. Ne de rahat bir halleri var... Sırtkan... Mutlu... Gamsız! Ayrı dünyalardanız, besbelli: yabancı. Bilmediğim lisanlar konuşuluyor. Bilmiyor muyum gerçekten? Biliyor olabilir miyim? Bilsem de anlayamıyorum. Yabancılaşmışım.

Tekne bir limana yanaşıyor. Nihayet bildik bir yer. Gevşer gibiyim. Kısa süreliğine. Tanıdık liman, tanınmaz hale gelmiş.

Korku salınıyor yüreğime: Yine başıma bir şeyler gelecek... Kimlik soracaklar... Hesap sorup sorgulayacaklar... Eziyete devam edecekler: Bozguna uğrayanların sakınganlığı içindeyim. Yenilmişim zaten, yenilmişiz hepimiz, bunu biliyorum, hissediyorum. Her şey apaçık: Tartışmalı bir hakem kararıyla falan değil... Tam bir tükeniş... İflas! Baygın yattığım sırada birileri, adıma havlu atmış.

Tuhaf bir teselli arıyorum bunda: Beni tamamen tes-

lim alamadılar, diyorum, gücüm tükeninceye kadar mücadele ettim. Nedense, teslim olmamak, yenilmiş olmaktan daha önemli geliyor: Dikleniyorum inatla... Kime? Neye? Nasıl? Ne için? Neyi değiştirir?

Sahile bakıyorum. Demir atacağım limana... Geçmişe bakıyorum, değişmiş yarınlarda. Tanıdık olmasını umduğum yüzleri tarıyor gözlerim. Kucak özlemindeyim. İnsanlarımı, kendi insanlarımı arıyorum. Kimisi yok... Yok olmuş. Kimisi ise tanınmaz halde... Yine de aşına. Bu bile rahatlatıyor... Bir an için.

Tekne iskeleye bağlanıyor. Kendimi karada buluveriyorum. Dönüp dolaşıp kürkçü dükkânına, hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığı bildik yuvama döndüm işte: Yani duvara, yeni bir duvara dayandım.

Yüreğim sıkıştır.

## İkinci parantez

Heyulalık umarsız bir arayıştır, onulmaz bir yara: köklerinden koparılmış, tekinsiz bir varoluş.

Heyulalık her şeyden önce bir yabancılık hissidir: farklı şekilde hissetmek, farklı olduğunu hissetmek, farklı olduğunun hissettirilmesi...

Önemli farklar değildir bunlar. Başlangıçta belki heyulaların dahi ayırında olmadığı belli belirsiz, tanımlanması zor ama mutlaka hissedilen küçük farklılıklar...

Gelgelelim, bu tür ayrımlar çoğu insanı tedirgin eder: Ayrımlaştırılmaktan ayırım gözetmeye giden yol sanıldığından kısadır, çünkü ayrımcılık çoğu zaman ayrıntıda gizlidir...

Heyulaların bu konuda özel bir duyarlılık geliştirmiş olmaları kaçınılmazdır: Ezelden beri gittikleri her yerde cadı avlarının hedefi olanlar, ayrımcılığın ne olduğunu iyi bilirler...

Heyula, ötekiliği en derinden hissedendir. Çünkü o, herkes için ötekidir, hatta kendi ruhunun bir yarısı gerisine yabancıdır.

Farklı dünyalar arasında gidip gelmiş olandır heyula. Burada sahip olduklarını yitirmiş, öteye gitmiş, orayı yaşamış, ama onu da yitirmiş olandır.

Her iki dünyayla bağlantısı olmakla birlikte, hiçbir yere tam olarak ait olamayandır. Doğası gereği diğer insanlardan ayırır.

Bu farklılık yüzünden insanlar heyulalardan pek hoşlan-

mazlar. Varlıklarını duyumsamak onları huylandırabilir. Ayrıksılıkları göze batar ve bu bozguna ayrıkotlarını ayıklamaya heves edenlerin sayısı az değildir. Hele suyun başını tutanlardan teşvik, talimat ve bahşış almışlarsa...

Heyulaların sevenleri, en azından sevmeye çalışanları, sevdiğini sananları yok değildir elbette. Nankörlük etmemek gerek.

Bununla birlikte heyulalar, yanlarına sokulmaya cesaret edenleri dahi tedirgin ederler. Dostları hep tetiktedir sanki: En ufak yanlış anlamada, iletişim zorlanmasında, yalpalamada, tersine dönmeye hazırdır duyguları. Gün gelir, en yakınları bile heyulayı "farklı olmak"la, yani aslında elinde olmayan bir şeyle, kendi doğasına uygun davranmakla suçlayıverirler.

Gönül kırıcı, ama inatçı gerçeklerdir bunlar: Defalarca sınanmış.

Heyula yine de kızamaz insanlara. Kızmamalıdır. Çünkü herkesin, en olumsuz davranışını dahi temellendirebileceği kendince haklı bir gerekçesi vardır: kalıtsal donatım... Çocukluk yarası... Kusurlu eğitim... Toplum baskısı... Dileyen, alın yazısına sığınabilir.

Ölçmeden biçemeyiz.

Herkesin en azından bir hafifletici nedeni vardır.

Heyulaların da...

## İdrak

Artık bir heyula olduğumu ne zaman ve nasıl mı anladım? Kolay!

Benim gibi öbür dünyada on yılı aşkın bir süre geçi-rip buraya döndüğünüzde, artık tescilli bir heyula olduğunuz hemen kafanıza dank eder. Her şey size bunu anlatır: gözlemlediğiniz her olgu... Yaşadığınız her deneyim... İlişkiye girdiğiniz herkes...

Aptallığa vurmak nafile: Tebliğden kaçış yok. Türlü yollardan... Farklı yöntemlerle... Değişik söylemlerle... Bir yolunu bulur, bir heyula olduğunuzu size ille anlatırlar. Bana da anlattılar.

Örneğin dayımın oğlu Bedri'nin onca yıl sonraki ilk buluşmamızda verdiği tepki, yeni konumumun ne olduğunu en iyi anlatan örnek olarak belleğime kazanmış: Kapıyı açıp karşısında öbür dünyadan asla dönmeyeceğini düşündüğü kuzenini gördüğü anki yüz ifadesini kamerayla kaydetmek mümkün olmuş olsaydı, sanırım değme korku filmlerinin en dehşet verici sahnelerini aratmazdı...

Hiçbir usta oyuncu, ne kadar yetenekli ve profesyonel olursa olsun, yani türünün pespaye örnekleri arasında yer alan filmlerdeki testereli ya da baltalı bir sapığın yatağa bağlayıp doğradığı, üzerlerine litrelerce kırmızı boya fişkırtılmış isimsiz figüranları ya da karanlık suların



derinliklerinde ansızın dişleri parıldayıveren dev köpekbalığına doğru kulaç atmakta olan toy mankenleri geçiniz, omuzlarından kayıp bir memesini açıkta bırakan bornozlarıyla banyodan çıktıkları an, kokuşmuş çürük bedeniyle tabutundan fırlamış beyin yiyici yaşayan ölüyle burun buruna gelen yarı çıplak kaşarlanmış çığırkan fotomodeller ve kan kırmızısı pelerinini savurarak candan giren vampire ısırılmalı boyunlarını uzatan soluk benizli narin taze rolündeki iri göğüslü hırslı yıldız adayları dahi, hatta o sivri boynuzlu, ahtapot kollu, metalik dişlerinden sümüksü salyalar akan uzay yaratığından ya da tarihöncesinden çıkıvermiş koca etobur dinozorun pençesinden kaçarken ayağı takılıp yere düşen kısa saçlı ama uzun bacaklı erkeksi tavırlı olmakla birlikte kösnül kadın kahramanları canlandıran Oscar'lık ünlü oyuncular bile o sahneyi gerekli düzeyde dehşeti yansıtmayı başaracak bir inandırıcılıkta canlandıramazlardı.

Bedri'nin, bir korku filmleri festivali kıvamındaki o yüz ifadesini korkarım asla unutamayacağım: O ifade yüzünde belirlediği an, sanki gizli bir elin kalbimi avuçlayıp adamakıllı sıkıştırdığını, hatta tırnaklarını geçirip parçaladığını hissetmiştim...

Bu arada, yeri gelmişken söylemeliyim: Evet, heyluların da bir kalbi vardır. Anatomik özelliklerimiz, bizler yok olduktan sonra yaşamaya devam eden sizlerinkinden farksızdır. Göze çarpan, ayırt edici bir özelliğimiz yoktur pek. Olsa olsa ten rengimizin o belli belirsiz, ama yakından bakıldığında hemen fark edilebilen solukluğu... Öyle mezardan yeni çıkmış hortlaklar gibi, içinde kurtçukların yuvalandığı çürük etlerle, gözümüzün biri pörtlemiş, alnımızın ortasında kocaman kanlı bir delikle dolaşmayız anlayacağınız. Lütfen bizleri filmlerdeki hayali hayaletlerle karıştırmayın! Bizim varoluşumuz, maddeden arınmış değildir...

Zaten, deneyimli bir hekim olan Bedri, kanlı görüntülerden etkilenecek biri değildi: Her gün girdiği ameliyatlarda ortadan yarılmış kanlı ve hastalıklı organ görmeye, hatta mıncıklayıp doğramaya alışkındı... Demem o ki, tepkisinin tek nedeni, benim o an algıladığım dehşetten çok, bir şaşkınlık haliydi.

Bu yüzden sevgili kuzenime kızdığımı ya da kırıldığımı sanmayın sakın. Hem, niye kızayım? Kapıyı suratıma falan kapatmamıştı... Kaldı ki, heyulalık tuhaf bir kabullenışı, anlayışlılığı da beraberinde taşıyor. Anlıyordum onu. Hak veriyordum: Kim olsa aynı tepkiyi verirdi. Bedri'ninkinin katmerli oluşu, bana olan özleminin ve sevgisinin derinliğinin dışavurumundan ibaretti aslında. Farkındaydım.

Hatta bir yandan da, o şaşkın hali çok komik gelmişti bana, gülmek için zor tutmuştum kendimi: Bir süre eşikte donakalmıştı, tıknafes; ardından adımını söyleyerek bir çığlık atmıştı. O çığlıkla soluk alınca biraz kendine gelmiş, titremeye başlayan eliyle beni içeriye davet ederken, "Gel! Gel! Gel!" diye kekelemişti.

İçeri adımımı atmamla kenetlenip kucak kucağa hıçkırmaya başlamamız bir olmuştu.

Hemen belirtmeliyim, biz heyulalar aslında öyle sulugöz değildir pek: Aksine, özellikle ilk dönemlerde duygularımız donmuş gibidir, bir afallama hali yerleşir, gerisini bastırır. Lokal anestezi altında gibi: Her şeyin farkında olur, ama hissedemeyiz. Olaylarla aramıza sanki bir mesafe girmiştir, her şeyi adeta kalın bir buzlu camın ardından izleriz... Donuk... Bulanık... Afaziye uğramış...

Sonradan çıkar acısı, beklenmedik bir anda çözülür verir dilimiz, patlar duygu fırtınaları.

Dönüş macerasının çalkantılarını kendini uyuşturarak atlattıma çabalayan sinir sistemim, belli ki tam da

Bedri'yle kucaklaştığımızda yeniden kavuşmuştu tepki verme yetisine...

Benzer durumları, örneğin bir kaza geçirdiğimizde de yaşamaz mıyız? (*Öbür dünyadan dönmek de bir tür kaza sayılabilir.*) Bazen ilk şoku atlatıncaya kadar insanın acıyı hissetmediği, sözgelimi kolunun ya da bacağının koptuğunu sonradan anladığı söylenir ya hani... Öyle bir şey...

Hiç unutmam, bir gün otobüsle tatile giderken kafamı cama yaslayıp sızmıştım. Derken, korkunç bir şangırıyla sarsılıp uyandım: Şoför, kütük dolu bir kamyonu sollarken açığı yanlış hesaplayıp kütüklerden birine yandan çarpmış. Gözümü bir açtım, cam tuzla buz, üstüm başım silme cam kırığı...

Tam o sırada, uyuduğumda boş olan koltuğa herhalde molada binmiş olan tanımadığım bir kadın bana baktı ve başını ellerinin arasına alıp korkunç bir çığlık attı. Edvard Munch halt etmiş! *"Tamam! Şimdi hapı yuttum,"* diye düşünmüştüm: *"Suratım paramparça, kanlar içindeyim, az sonra acısını hissetmeye başlayacağım..."* Neden sonra elimi yüzüme götürüp ürkekçe yoklamaya cesaret edebilmişim. Neyse ki hafif bir-iki sıyrık dışında bir şeyciğim yokmuş; kafamı yasladığım kalın perde korumuş olmalıydı beni. Kadının çığlığı benim görüntüme değil, kazanın kendisine verilmiş gecikmeli bir tepkiydi herhalde...

Bedri'nin yüz ifadesinin tuttuğu ayna ise, geri geldiğimden beri attığım her adımda giderek artan bir tedirginlikle sezinlediğim halde henüz kabullenememiş olduğum o yeni benliğimi, yani artık asla eskisi gibi olamayacağım gerçeğini bana en ufak bir yanılsamaya kapılma izin vermeyecek bir açıklıkla anlatmaya yetiyordu.

Bana da bu gerçekle yüzleşmek, kaçınılmazlığı kabullenmek, heyula kimliğimi benimsemek kalıyordu: Geri gelenlerden biriydim artık. İnsanların varlıklarını unuttukları, yok saydıkları, defterden sildiklerinden bi-

ri... Edip Cansever'in dediği gibi: *"Yaşayanlar unutmuştu bizi..."*

Gerçi, bakmayın siz arada böyle melodramatik laflar ettiğime, edeceğime: Dönüş bir korku filmi değildir. Abartmayalım! Sarsıcı, zorlu deneyler silsilesi denebilir olsa olsa. O kadar. Başka bir pencereden, gülünç bile görülebilir.

Hem, gidenleri belleğinden tümüyle söküp atmamıştı herkes. Unutamayanlar vardı. Başta babamla anem... Zaten, nasıl unutsunlar? Kolay mı çocuğunu yitirmek, bununla baş etmek? Gerçi, bizimkiler şanslıydı: Yıllar sonra da olsa, kavuşabilmişlerdi oğullarına.

Ama ya ötekiler? Çocukları asla dönemeyecek olanlar? Delik deşik cesetleri köyün ortasına çöp gibi atılıverenler ya da bayrağa sarılı tabutla dönenler? İzi hâlâ bulunamayanlar?

Savaş çığırkanlarıyla aram hiç hoş değildir, hiç.

Onlar genellikle bu dünyaya kazık çakmaya niyetlenenlerdir. Savaşlarda ölenlerse, hep başkalarının çocukları...

İşte bu nedenle, ne zaman "ulusal çıkarlar", "yüce", "ulvi", "kutsal" ya da "haklı" bilumum davalar uğruna ölmek (*Ve tabii öldürmek!*) gerektiğini ilan edenleri duysam... Ne zaman birileri gençlere "şahadet şerbeti" içirmeye heveslense... Ne zaman "vatan sağ olsun" ya da "yaşasın bilmem ne mücadelemiz" çığırkanlığıyla onları ölüme yollasalar, derhal bu uğursuz sesleri bastırmak için sevgili filozof ozanım Georges Brassens'in şarkısını mırıldanırım: *"Fikirler uğruna ölelim, kabul, ama aheste aheste... Ey siz, azmettiriciler, ey siz bu işin esas havarileri, önce siz ölüň, siz önden buyurun, hemen. Ama Allah aşkına, yeter! Bırakın yaşasın diğerleri! Yaşam onların şu dünyadaki biricik lüksü..."*

Heyula, bu lüksün değerini idrak etmiş olandır.



Çağdaş edebiyatımızın  
önemli yazarlarından Yiğit  
Bener, romanlarının sıradışı  
kurgusu ve özgün bakış  
açısı ile dikkat çekiyor.



Kitaplarıyla edebiyatımıza özgün katkılarda bulunan Yiğit Bener, yeni romanı *Heyula'nın Dönüşü*'yle Can Yayınları'na katılıyor.

*Heyula*, kendisine bu adı veren bir anlatıcı. Ülkesini terk etmek zorunda kalmış, yaşamını orada kaybetmiş, sonra bu dünyaya geri gelmiş bir hayalet. Ülkesine dönüyor ve kendi ağzından bize kendi yaşamını anlatıyor, yaşamı ve ölümü sorguluyor. Yaşamın anlamı nedir? Dostlarımızla, ailemizle, içine doğduğumuz toplumla nasıl, ne zaman hesaplaşacağız?

*Heyula'nın Dönüşü'nün*, bildiğimiz romanlara benzemeyen bir kurgusu var. Olay örgüsüne, karaktere dayalı bir metin değil önümüzdeki. Yaşamın mizahını olduğu kadar acısını da bütünüyle farklı bir gözle okuruna aktaran bir antiroman.

ISBN 978-975-07-1364-4



9 789750 713644